

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

21. únor 2024

NOVINKY

Výstava

Bedřich Smetana a Litomyšl

3. březen – 15. září 2024

Výstava představuje vztah Bedřicha Smetany k Litomyšli, dobu jeho narození, návraty do rodného města, připomínky narozenin, výstavy, pamětní desky, postavení Smetanova pomníku, Smetanova domu apod. Ukazuje recepci skladatelových děl místními hudebníky od 70. let 19. století a následné upevňování smetanovských tradic, které v roce 1950 vyústilo v založení každoročního hudebního festivalu *Smetanova Litomyšl*. Ten je po *Pražském jaru* druhou nejstarší hudební akcí v České republice s velkým renomé mezi našimi i zahraničními umělci. Mezi vystavenými exponáty jsou i dva originální dopisy Bedřicha Smetany, které skladatel zaslal do Litomyšle v roce 1880.

Ateliérový snímek Bedřicha Smetany, který při jeho návštěvě Litomyšle v roce 1880 pořídil místní fotograf Václav Glatter

Součástí výstavy je také interaktivní doprovodný program, lze využít i připravené pracovní listy.

Vernisáž výstavy se uskuteční ve výroční den Smetanova narození v sobotu 2. března v 16 hodin.

Komentované prohlídky pro školy je možno objednat na **každé úterý a čtvrtek** v časech 9–12, 13–16 hod. po dobu trvání výstavy kromě července a srpna. Kontakt: chaloupkova@rml.cz, tel. 461 615 287. Vstupné na výstavu bez navýšení za komentovanou prohlídku.

Komentované prohlídky pro veřejnost v termínech:

- čtvrtek 25. duben, v 15.30 hod.
- sobota 25. květen, ve 14.00 hod.
- sobota 22. červen, ve 14.00 hod.

Provázet bude autor výstavy PhDr. Martin Boštík.

Vstupné na výstavu bez navýšení za komentovanou prohlídku.

Komentované prohlídky pro organizované skupiny (od deseti osob výše) je možno domluvit minimálně týden předem. Kontakt: chaloupkova@rml.cz, tel. 461 615 287.

(Martin Boštík)

Výstava

Posílám Vám pozdrav

Litomyšl na starých pohlednicích (1894–1950)

17. březen – 26. květen 2024

Výstava zachycuje pestrou produkci litomyšlských pohlednic v 19. a 20. století. Neopomíná ani historii jejich vydavatelů – místních knihkupců, tiskařů a fotografů. Návštěvníci mají možnost prohlédnout si desítky originálů a zvětšené reprodukce těch nejzajímavějších pohlednic. Seznámí se mj. s reklamní funkcí dopisnic, kterou hojně využívaly litomyšlské podniky i drobní řemeslníci a obchodníci již od dob prvních korespondenčních lístků.

K vidění je také originální album obrázků z Litomyšle od pražského umělce Hanuše Svačiny, které vydalo Veselíkovo knihkupectví poprvé v roce 1888. Výstava představí i další výtvarná zobrazení starobylé Litomyšle, která se stala předlohami pro série uměleckých pohlednic. V záplavě litomyšlských pohlednic si jistě každý návštěvník najde svou „srdeční záležitost“.

Vernisáž výstavy se koná v sobotu 16. března 2024 ve 14 hodin.

Na vernisáži bude představen katalog autorů Maxe Olšana a Petra Jandíka s názvem *Litomyšl na starých pohlednicích*.

(Miluše Vopařilová)

Nová kniha

Litomyšl na starých pohlednicích

Regionální muzeum v Litomyšli vydává obsáhlý katalog nazvaný *Litomyšl na starých pohlednicích*. Jejím hlavním autorem je Max Olšan, který pohlednice nejen sbírá, ale zároveň shromažďuje informace o jejich původu a výpovědní hodnotě pro regionální historii. Druhým autorem je Petr Jandík, sběratel a pamětník dějinných událostí, které utvářely Litomyšl 20. století. V publikaci je reprodukováno celkem 1316 pohlednic Litomyšle z období 1894–1950, které jsou výběrem zaměřeným především na místopisnou produkci. Čtenáři z řad sběratelů jistě ocení, že téměř u žádné pohlednice nechybí popis místních reálií, datace, dostupné vydavatelské údaje, tiskařská technika a majitel originálu.

Úvod publikace tvoří kapitola věnovaná litomyšlským vydavatelům pohlednic – Veselíkovi i Faltysovu knihkupectví, tiskárnám Augusta, Dmych nebo Dostál a profesionálním i amatérským fotografům z řad litomyšlských občanů. V závěru katalogu pak najdete stručné medailonky všech sběratelů, kteří se podíleli na vzniku této publikace.

V muzeu zároveň od 17. března do 26. května probíhá výstava s názvem *Posílám Vám pozdrav*, od jejíhož zahájení bude možné v recepci muzea knihu zakoupit (lze objednat i na e-shopu muzea – informace na webu www.rml.cz).

(Miluše Vopařilová)

Nová sezóna v Portmoneu – Museu Josefa Váchala

O velikonočních prázdninách ve čtvrtek 28. března zahájíme novou návštěvnickou sezónu ve Váchalově museu. Kromě stálé expozice a videomappingu o životě a díle Josefa Váchala se návštěvníci mohou těšit také na výstavu připomínající sté výročí od vydání Váchalova ikonického díla, *Krvavého románu*, a také sté výročí od dokončení výmalby kabinetů sbírek Portmanova domu.

Otevírací doba o Velikonocích: 28. 3. 2024 – 1. 4. 2024, v časech 9–12 a 13–17 hodin.

V dubnu bude pak otevřeno pouze o víkendech: sobota, neděle, 9–12 a 13–17 hodin.

(Hana Klimešová)

Výstava v Portmoneu

100 let od domalování Portmonea a vydání *Krvavého románu* Josefem Váchalem

28. březen – 26. květen 2024

Připomenutí událostí roku 1924, kdy byly Josefem Váchalem dokončeny malby kabinetů sbírek v Portmanově domě a vydán *Krvavý román*, dnes jeho ikonické dílo. Vystaveny budou také všechna dosavadní neautorská vydání *Krvavého románu*. Dozvíte se, jak postupovaly práce na výmalbě Portmonea, i kdy co Váchal do *Krváku* tiskl.

Na Lázně ducha chystáme pak slavnostní uvedení nového limitovaného vydání *Krvavého románu*, které vzniklo za spolupráce našeho muzea s nakladatelstvím Paseka a městem Litomyšl.

V sobotu 11. května ve 14 hodin veřejnosti slavnostně představíme exteriérové umělecké dílo, které má volně navázat na Váchalovu výmalbu Portmonea vzniklou před sto lety. Autory malby jsou Vanda Kováříková a Lukáš Kalivoda, vítězové umělecké soutěže, která

proběhla na podzim minulého roku.

Záštitu nad výstavou a doprovodnými akcemi převzal Roman Línek, náměstek hejtmana Pardubického kraje.

(Hana Klimešová)

ZE ZÁKULISÍ

Novinky v Portmoneu – Museu Josefa Váchala

Sezóna 2024 je plná výročí spojených s Josefem Váchalem. Oslavíme 100 let od dokončení maleb a také od vydání *Krvavého románu* a *Ďáblovy zahrádky*. Na podzim uplyne již 140 let od Váchalova narození.

V souvislosti s jubilei jsme pro návštěvníky připravili několik novinek. Nejen pro majitele turistických deníků máme hned dvě nová razítka: jedno s logem Portmonea a druhé výroční, připomínající sto let od jeho domalování Josefem Váchalem. Sběratelé turistických známek jistě ocení výroční známku s motivem *Krvavého románu*. Téma Krvavého románu i výmalby Portmonea se pak promítne do nového lázeňského pramene, který nikdy nevysychá. Ryzlink rýnský a rulandské modré zdobí unikátní váchalovské etikety. Vína zakoupíte výhradně v Portmoneu, samozřejmě i mimo soutěž Lázní ducha.

(Hana Klimešová)

PROBÍHÁ

Výstava

Krása nostalgie

Historické kočárky, hračky a dobová móda ze sbírek Renáty Glänznerové

5. prosinec 2023 – 3. březen 2024

Výstava přenese návštěvníky do světa kočárků, dětí, nadýchaných peřinek a povijanů. Doby dávno minulé na vás dýchnou i prostřednictvím dobových oděvů a doplňků, fotografií a hraček z bohatých sbírek Renáty Glänznerové. Na prvním pohled by se mohlo zdát, že je naše výstava určena především malým a velkým návštěvníkům, nudit se však nebudou ani pánové, které určitě zaujmou kočárky inspirované automobily nebo část věnovaná jejich údržbě a renovaci.

O historii dětských a loutkových kočárků či vozítek pro děti se více dozvíte z textů Nadi Černé z Regionálního muzea Mělník. Část výstavy bude věnovaná i známým českým kočárkům Liberta a jejich historii. Přijďte zavzpomínat na staré časy.

K výstavě je připraven **doprovodný program** *Když přiletí čáp*, focení v retro-koutku s využitím různých rekvizit a bohatý adventní program.

Lektorovaný program pro školy a školky

Když přiletí čáp

Program je určen žákům všech stupňů základních a středních škol. Společně se sběratelkou a lektorkou Renátou Glänznerovou se seznámíte se zajímavou historií vývoje kočárků a péče o miminka. Možná budete překvapeni, že se malé děti v dřívějších dobách nejen nosily v úvazech na těle matky, ale vozily se i na trakárcích a různých vozíčkách. Kočárky byly zpočátku pouze výsadou bohatých společenských vrstev a stejně jako dnes podléhaly módním trendům co

do barvy a tvaru. Dozvíte se, odkdy měly brzdy, stahovací okénka inspirovaná rozvojem automobilismu nebo jaké typy pérování byly použity k jejich výrobě. Zajímavé jsou také odborné názory tehdejších lékařů na péči o malé děti, jejich pobyt na čerstvém vzduchu i na materiály používané pro výrobu kočárků.

Žáci si mohou zkusit složit a rozložit kočárek, obléknout miminko do retro oblečků, zavinout dítě do zavinovačky nebo ho změřit či zvážit. Součástí programu je také návštěva foto-koutku s možností focení v retro oblečení.

Cílová skupina: Mateřské školy (hravá forma), I. a II. stupeň ZŠ, studenti středních škol, víceletých gymnázií.

Délka programu: 70 minut.

Termín lektorovaných programů: Vždy ve čtvrtek po celou dobu trvání výstavy nebo dle domluvy.

Jak se přihlásit: Na program je potřebná předchozí registrace u Renáty Glänznerové na tel. 604 672 854, e-mailu renata.glanznerova@email.cz. nebo na pokladně muzea tel. 461 615 287.

Cena: 40 Kč za žáka, pedagogický doprovod zdarma, v ceně programu je zahrnut lektor, návštěva výstavy a spotřebovaný materiál. **Program je provázán s RVP.**

(Renata Kmošková)

Dětská herna

od 1. listopadu 2023

Oblíbená herna znovuotevřena! Na své si přijdou kluci i holky. Přijďte se k nám schovat před sychravým počasím a příjemně strávit čas s dětmi. Můžete se těšit na obří lego, vláčkodráhu, dřevěnou stavebnici, domeček, kuchyňku a další hračky.

(Petr Chaloupka)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:

<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice

Litomyšl

– město kultury
a vzdělanosti

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

28. leden – 28. duben 2024, Muzeum reg. Valašsko (Vsetín)

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2024-01-28>

Čtení pod lavicí

Časopisy pro děti a mládež od počátků po rozpad Československa

26. říjen 2023 – 25. únor 2024, Muzeum regionu Boskovicka

Interaktivní výstava dětských časopisů se spoustou her, zajímavostí a ukázek komiksů – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/cteni-pod-lavici-2023-10-26>

Krvavý román Josefa Váchala

3. leden – 29. únor 2024, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.

Litomyšl – hlavní město současné české architektury

11. leden – 29. únor 2024, Muzeum fotografie a moderních obrazových médií Jindřichův Hradec

Reprezentativní výstava Davida Vávry a Petra Volfa představuje Litomyšl jako jedno z klíčových center soudobé české architektury.

<https://www.mfmom.cz/vystavy/litomysl-hlavni-mesto-soucasne-ceske-architektury-i312.html>

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Litomyšl – hlavní město současné české architektury – <https://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/architektura.html>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Rodný byt Bedřicha Smetany je od 4. září 2023 pro veřejnost uzavřen. Probíhá jeho generální rekonstrukce. Otevřen bude v červnu 2024, kdy vyvrcholí oslavy 200. výročí narození Bedřicha Smetany.

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Portmoneum – Museum Josefa Váchala není bezbariérové (několik schodů, úzké průchody apod.), přístupné je pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Pohlednice / Krása nostalgie – Mgr. Miluše Vopařilová, voparilova@rml.cz

Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavicí – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Bedřich Smetana / Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, 461 614 626, bostik@rml.cz

Rodný byt Bedřicha Smetany – Mgr. René Klimeš, 739 031 849, klimes@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!